ΕΣΤΙΑ
Είδος: Εφημερίδα / Κύρια
Ημερομηνία: Σάββατο, 27-06-2009
Σελίδα: 6
Μέγεθος: 2220 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 2560
Επικοινωνία εντύπου: (210) 3220.481
Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΚΡΙΤΙΚΗ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ Γ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Λαίδη Μαίρη Ἔλγιν

Τά πρόσφατα ἐγκαίνια τοῦ νέου Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως καί ὁ συναψής θόρυβος περί «επανενώσεως» τῶν Γλυπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως κάποια στιγμή στό μέλλον φέρουν στήν ἐπικαιρότητα ἕνα πρόσφατο μυθιστόρημα ποῦ ἔγραφη ἀπό Ἀμεριχανίδα συγγραφέα, διακειμένη μάλλον ὑπέρ τῶν ἑλληνικῶν θέσεων. Πρόκειται γιά τήν κ. **Karen Essex**, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη ἐπιτυχή πορεία στόν χῶρο τῆς λογοτεχνίας μέ τά προηγούμενα βιβλία της ποῦ ἀναφέρονται στήν Κλεοπάτρα (**Kleopatra**) καί τίς γυναῖκες ποῦ ἐνέπνευσαν τόν Λεονάρδο ντά Βίντσι (**Leonardo's Swans**). Τό νέο μυθιστόρημά της ἔχει ἐμπνευσθῆ ἀπό δύο γυναῖκες ποῦ ἐσφράγισαν μέ τήν παρουσία τους τήν τύχη τῶν μνημείων τῆς Ἀκροπόλεως: τήν Ἀσπασία καί τήν Λαίδη Μαίρη Ἔλγιν. Τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι: **Stealing Athena** (: *Κλέβοντας τήν Ἀθηνά*, ἐκδ. **Anchor Books, Random House**, Νέα Ὑόρκη, σελ. 454, εὐρώ 14,50). Μέχρι στιγμῆς τό βιβλίο, παρά τό ἐνδιαφέρον του γιά τό ἑλληνικό κοινό, δέν ἔχει μεταφρασθῆ ἑλληνικά.

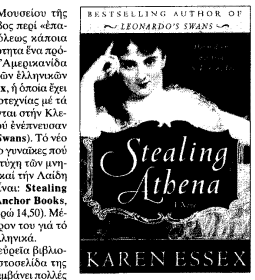

Ἡ συγγραφεύς ἔλαβε ὑπ' ὄψιν της τήν εὐρεῖα βιβλιογραφία, τήν ὁποία καταγράφει στήν ἱστοσελίδα της (www.karenessex.com) καί ἡ ὁποία περιλαμβάνει πολλές πρόσφατες ἐπιστημονικές ἐκδόσεις. Ἡ ποσοτικιή ἔρευνα ἐπέτρεψε στήν μυθιστοριογράφο νά παρουσιάση τό ἱστορικό πλαίσιο τῶν δύο ἡρωϊδων της μέ εὐαισθησία καί μικρές μόνον διολισθήσεις, τέτοιες ὥστε νά ἐπιτρέπουν στό βιβλίο νά διατηρῆση τήν ζωντάνια τῆς ἀφηγήσεως χωρίς νά μετατπέση σέ ἱστορική πραγματεία. Διότι δέν πρέπει νά λησμονεῖται ὅτι ἡ κ. Ἔσσεξ ἔχει γράψει μυθιστόρημα. Ἡ σκέψις της, ὅπως καταγράφει σέ ἐπιστολή πρός τούς ἀναγνώστες της στήν αὐτή ἱστοσελίδα της, ἦταν νά παρουσιάση στό σύγχρονο ἀμεριχανικό πρωτίστως κοινό τήν ἱστορία δύο σημαντικῶν γυναικῶν ποῦ διεδραμάτισαν καίριο ρόλο στήν ἱστορική πορεία τῶν Φειδιακῶν γλυπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ Ἀσπασία, ἐρωμένη τοῦ Περικλέους καί μητέρα τῶν νίῶν του, δέν ἦταν κοινή γυναίκα, ἀλλά βαθύτατα μορφωμένη καί ἱκανή φιλόσοφος, ὅπως ἔχει καταδειχθῆ ἀπό πολλούς ἱστορικούς βιογράφους της. Ἡ κ. Ἔσσεξ ἐπιλέγει νά παρουσιάση αὐτήν καί ὡς μιά πολύ ἐυαίσθητη γυναίκα, βαθύτατα ἐρωτευμένη μέ τόν Περιχλή καί πρόθυμη νά συνδράμη στήν ἀνάδειξή του καί στήν ἐπιδίωξη τῆς δόξης καί τῆς φήμης του, παρά τήν παρουσιάζει τις στήν καθημερινή ζωή καί τήν προσπάθειά της γιά βελτίωση τῆς μοίρας τῶν γυναικῶν. Παρά τό πλευρό τοῦ κορυφαίου ἐνόμων ζεύγους τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν κινοῦνται ὁ Φειδίας, ὁ Σωκράτης καί ἡ Διοτίμα, παρουσιαζομένη ὡς ἱέρεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλά καί οἱ ἐχθροί τοῦ Περικλέους ποῦ προσεπάθησαν νά τόν πλήξουν κατ' ἐπανάληψιν δι' ἐπιθέσεων κατά τῆς Ἀσπασίας καί τῶν φίλων του, ὅπως ὁ Φειδίας. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ Φειδίας, ἡ Ἀσπασία καί ὁ Σωκράτης προσήχθησαν σέ δίκες ἐπί ἀσεβείᾳ. Καί ὁ Φειδίας ἀναγκάσθηκε νά φύγη ἀπό τήν Ἀθήνα γιά τήν Ὀλυμπία, ἡ Ἀσπασία ἀπηλλάγη, ἀλλά ὁ Σωκράτης κατεδικάσθη διότι δέν θέλησε νά καμφθῆ. Φύσει ὁ ἥρως ὅμως ἦταν ὁ θάνατος τῆς γυναικός μέ ὁποῖαν ἀνετράφη καί ἀπέθανε.

Ἡ Λαίδη Μαίρη Ἔλγιν εἶναι ἡ κυρία ἡρωϊδα τῆς ἱστορίας. Τό πατρικό της ἐπώνυμο ἦταν Νίσμετ καί ἦταν τό μόνο τέκνο τοῦ Ὀοῦλλαμ Νίσμετ, Σκώτου ἀριστοκράτου καί μεγάλου γαιοκτήμονος μέ σχεδόν ἀμύθητο περιουσία στά τέλη τοῦ 18ου αἰώνος. Ἡ Μαίρη Νίσμετ (1778-1855) ἀνετράφη στά πατρικά κτήματα, στήν Σκωτία, ὅπου ἔλαβε ἐπιμελημένη ἀνατροφή καί παιδεία (ἐδιδάχθη ἀρχαία ἱστορία, ἀρχαία ἑλληνικά καί λατινικά, γεωγραφία, φιλολογία καί ἀστρονομία, καθώς καί μαθηματικά, ἀλλά καί γαλλικά καί ἰταλικά). Ἦταν μιά ἀπό τίς πλέον περιξήτητες νύφες τῆς ἐποχῆς της, καθώς τό στόλιο τῆς τερατσίας περουσίας τοῦ πατρός της ἐπρόκειτο νά περιέλθη σέ αὐτήν, βάσει τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου τῆς Σκωτίας. Στήν Ἀγγλία ἀνταθέτως οἱ ἀριστοκράτιδες δέν ἦταν δυνατόν νά κληρονομήσουν τήν περιουσία τοῦ πατρός τους, διότι βάσει τοῦ ἐκεῖ ἰσχύοντος (μέχρι σήμερα) δικαίου ἡ περιουσία καί ὁ τίτλος περιέρχονται σέ ἄρρενες μόνον καί μάλιστα φέροντες τό αὐτό ἐπώνυμο, ἔστω καί ἄν ἡ συγγένεια εἶναι σχετικῶς μακρυνή, ἄν δέν ὑπάρχη υἱός γιά νά κληρονομήση τόν πατέρα.

Σέ ἡλικία μόλις 20 ἐτῶν ἡ Μαίρη Νίσμετ παντρεύθηκε τόν Τόμας Μπρούς, 7ο Κόμητα τοῦ Ἔλγιν καί 11ο Κόμητα τοῦ Κινκαρντάιν (1766-1841), Σκώτο ἀριστοκράτη ἕλκοντα τήν καταγωγή του ἀπό τόν Βασιλέα τῆς Σκωτίας κατά τόν ΙΓ' αἰώνα Ροβέρτο Μπρούς, πάτρωνα τοῦ γενάρχου τῶν Στούαρτ, δυναστείας ποῦ συνεχίζεται μέχρι σήμερα στήν Βρεττανία μέσω τοῦ Οἴκου τοῦ Ἀννοβέρου-Οὐίνδσορ. Ἑπομένως ἀπό κοινωνικῆς ἀπόψεως ἡ νεαρή κληρονόμος εἶχε κάμει ἐξαιρετικόν γάμο. Ἀπό οἰκονομικῆς ἀπόψεως ὅμως τά πράγματα δέν ἦταν ἐξ ἴσου λαμπρά, καθώς ὁ πατέρας τοῦ Λόρδου Ἔλγιν εἶχε χρεωκοπήσει τήν οἰκογένειά του μέ τήν μεγαλομανία του καί τό πάθος γιά χαρτοπαιξίαι. Ὁ Λόρδος Ἔλγιν ἤλπιζε μέ τόν γάμο του νά ἐξασφαλίση τά οἰκονομικά μέσα ποῦ θά τοῦ ἐπέτρεπαν νά ἀναδειχθῆ στό δι-πλωματικό στάδιο (ἀφοῦ ἐκεῖνη τήν ἐποχή οἱ δαπάνες συντηρήσεως τῶν βρετανικῶν πρεσβειῶν στό ἐξωτερικό καί ἡ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ τους προήρχοντο ἀπό τό προσωπικό βαλάντιο τῶν πρέσβεων), ἀλλά καί νά ἱκανοποιήση τό πάθος τοῦ γιά τήν συλλογή ἀρχαιοτήτων καί πινάκων.

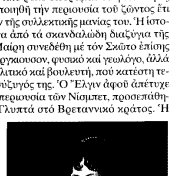

Ἡ Λαίδη Μαίρη Ἔλγιν

Ἡ Ἰστορία ἀρχίζει μέ τόν γάμο τῆς Μαίρη Νίσμετ καί τοῦ Λόρδου Ἔλγιν καί τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ βιβλίου εἶναι ἀφιερωμένο στήν περίοδο τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἔλγιν ὡς Ἐκτάκτου Ἀπεσταλμένου καί Πρέσβεως στήν Ὑψηλή Πύλη κατά τό 1799, μέ ἐντολή νά ἐξασφαλίσει ἀπό τήν Ὀθωμανικῆ Αὐτοκρατορία καί τήν Μεγάλη Ναπολέοντος (τό διαχρονικό θέμα Ἀγγλίας-Γαλλίας-Ρωσίας καί τώρα τῶν ΗΠΑ). Στόν τομέα αὐτόν ὁ Λόρδος Ἔλγιν ἐπέτυχε, ὅπως καί στήν φιλοδοξία του γιά συλλογή ἀρχαιοτήτων ἀπό τήν Ἀθήνα. Ἡ προσωπική του ἀντίληψις ἦταν ὅτι ἔσωζε τά γλυπτά ἀπό τήν καταστροφή, καθώς εἶχε ἀπολογοφηθῆ ὅτι οἱ Τοῦρκοι δέν ἐδίωταζαν νά χρησιμοποιοῦν ἀρχαῖα μάρμαρα γιά τήν κατασκευή δοξάστων πρός οἰκοδόμηση τῶν κατοικιῶν τους! Εἶχε δέ τήν πεποίθηση ὅτι ἡ μεταφορά τῶν γλυπτῶν ἔπρεπε νά γίνη τό ταχύτερο, ἄλλως θά τά ἀπέσπα καί θά τά μετέφερε στό Λούβρο ὁ Ναπολέων. Τήν προσπάθεια ἀποκτήσεως τῶν γλυπτῶν τῆς Ἀκροπόλεως ἐχρηματοδότησε ἡ Λαίδη Μαίρη Ἔλγιν. Παραλλήλως καί ὑπό δραματικές συνθήκες ἀπέκτησε τέσσερα παιδιά, ἕνα ἀγοράκι καί τρία κορίτσια. Τό ἀγοράκι ἔζησε ἀρκετά χρόνια ἀλλά δέν διεδέχθη τόν πατέρα του στόν τίτλο καί τά ἀξιώματα, διότι προεκτέβιωσε αὐτοῦ. Ὁ Λόρδος Ἔλγιν, ὅπως προκύπτει ἀπό πληροφορίες, ἔπεσαν ἀσταλίδα καί μετέδωσε αὐτήν στόν πρωτότοκο γιό του.

Ὁ γάμος τοῦ ζεύγους κατέρευσε ταχέως κατά τό διάστημα τῶν ἐτῶν 1803-1806, μετά τήν ἀνάκλησή τοῦ Ἔλγιν ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη. Ἡ συγγραφεύς ἀποδίδει τήν καταρρευση στήν μαρτυρημένη κακή ὑγεία τοῦ ἰδίου τοῦ Ἔλγιν, ποῦ εἶχε ἀναπτύξει σοφαλιδικά ἕλκη καί τελικῶς ὑπέστη ἐξ αὐτῶν ἀκρωτηριασμό τῆς ρινός, ἀλλά καί στήν φοβία καί ἀρνηση τῆς Λαίδης Ἔλγιν νά συνεχίση νά ἀποκτά τέκνα λόγω τοῦ κινδύνου γιά τήν ζωή της. Ἐπίσης σημαντικό ρόλο διεδραμάτισε ἡ ἀπαίτησις τοῦ Ἔλγιν νά ἀδιοποιηθῆ τήν περιουσία τοῦ ζώντος ἔτι πενθεροῦ του χάριν τῆς συλλεκτικῆς μανίας του. Ἡ ἱστορία κατέληξε σέ ἕνα ἀπό τά σκανδαλώδη διαζύγια τῆς ἐποχῆς, καθώς ἡ Μαίρη συνεδέθη μέ τόν Σκῶτο ἐπίσης εὐγενῆ Ρόμπερτ Φέργκυουσον, φυσικό καί γεολόγο, ἀλλά καί ρἰζοσάτση πολιτικό καί βουλευτή, ποῦ κατέστη τέλοιός ὁ δεύτερος σύζυγός της. Ὁ Ἔλγιν ἀφοῦ ἀπέτυχε νά ἀδιοποιηθῆ τήν περιουσία τόν Νίσμετ, προσεπάθησε νά ταξιδηση τά Ἑλυπτά ὁπό Βρετανικό κράτος. Ἡ ὑπόθεσις ἐβράδυνε πολύ, ἡ νομιμότης τῆς ἰδιοκτησίας του ἐπί αὐτῶν ἀμφισβητήθηκε καί συζητήθηκε σέ Ἑπτοροτή τοῦ Βρετανικοῦ Κοινοβουλίου καί τελικῶς ἡ τιμή ποῦ τοῦ ἔδοθη καί τήν ὁποία ἀναγκάσθηκε νά ἀποδεχθῆ ἦταν πολύ κατώτερη τοῦ κόστους κτήσεώς τους. Τά χρέη του σωρεύθηκαν σέ τέτοιον βαθμό ὥστε ἀναγκάσθηκε νά ἐγκαταλείψη τήν Βρεταννία μέ τήν δεύτερη σύζυγό του γιά νά σωθῆ ἀπό τούς δανειστές του. Οἱ κληρονόμοι του, κυρίως τά τέκνα ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου του, χρειάσθησαν 34 ἔτη γιά νά ἐξοφλήσουν τά χρέη αὐτά καί νά ἀρχίσουν νά ὀρθοποδοῦν.

Τό μυθιστόρημα εἶναι γραμμένο μέ ὕφος ζωηρό καί ἐύχαριστο, μέ τρόπο ποῦ ἀνταπαράθετα τήν ζωή τῶν δύο ἡρωϊδων του. Ἀποσυίες καί Λαίδης Ἔλγιν. Ἀνιδεικνύοντας ταυτοχρόνως τήν μυστηριωδη ἔλξη ἀρρώστησαν τά Ἑλυπτά διά μέσου τῶν αἰώνων σέ ἐκείνες καί ἐκείνους ποῦ εὑρέθησαν σέ ἄμεση συνάφεια πρός αὐτά. Ἡ Ἀσπασία ἐθεώρησε ἱερουσιλία τό γεγονός ὅτι ὁ Φειδίας ἐχρησιμοποίησε τήν μορφή της γιά τό ἄγαλμα τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, ἐνῶ ἡ Λαίδη Ἔλγιν τό γεγονός ὅτι ὁ σύζυγός της ἀπέσπασε αὐτά τά ἀριστουργήματα ἀπό τόν φυσικό τους χῶρο, στερώντας τήν Ἀθήνα ἀπό τήν κορωνίδα τῆς τέχνης. Οἱ κατοικίες τῶν δύο γυναικῶν ἀποδίδονται στήν ἴδια ἔνωνι τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλά καί στήν δεινή θέση τῶν γυναικῶν στίς ἀντίποιχες κοινωνίες τους.

Ὁ πάγκος τῶν νέων βιβλίων

Ἄλλη μιά ἑβδομάδα ἐπέρασε καί πολλοί ἀρχισαν νά φεύγουν γιά τίς διακοπές τους. Ἄλλοι ἐξωπλισμένοι μέ βιβλία, ἄλλοι μέ τήν πρόθεση νά μή διαβάσουν οὔτε ἐφημερίδα. Ἐξ ἄλλου, ἡ πτῶσις τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐφημερίδων μαρτυρεῖ περί τούτου. Ἀλλά εἶναι οἱονεί ἀδύνατον νά ἐξασφαλισθῆ ἡ μακροβιότης τῶ ἐφημερίδων ἐν δσω οἱ περισσότερες ἐξ αὐτῶν δέν φαίνεται νά ἔχουν ἀντιληφθῆ τήν πορεία τῆς ἐξελίξεως. Σήμερα ἡ πληροφόρησις παρέχεται μέ τήν μορφή καταιγισμοῦ, ἰδίως στούς νέους ποῦ ἐγεννήθηκαν καί μεγαλώνουν στό περιβάλλον τοῦ Διαδικτύου. Γιά τά παιδιά αὐτά, ἡ προσέγγυσις στήν πληροφορία γίνεται ἀνεξέλεγκτα καί ἀφειδῶς μέσω ἱστοσελίδων καί προσωπικῶν σελίδων (Blogs), ὅπου τά ἀναγραφόμενα ἢ «ἀναρτώμενα» δέν ἔχουν ὑποστῆ κριτικόν ἐλεγχο. Αὐτή ἡ συνεχής ροή πληροφοριῶν καί εἰδήσεων ἄνευ ἐλέγχου καί ἀξιολογήσεως ἐπιτρέπει στίς ἐφημερίδες τήν ἐπιβίωσή τους. Διότι αὐτές καλοῦνται πλέον νά κάμουν τήν ἔρευνα τῶν πληροφοριῶν, νά τίς ἐλέγξουν καί τελικῶς νά ἐπιλέξουν ἐκεῖνες ποῦ κρίνουν ὅτι παρουσιάζουν μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον γιά τό κοινό. Ἐκτός αὐτοῦ, ὁ ὅλος τῶν ἐφημερίδων ἐπανέχεται πρός τήν διαδικασία τῆς κριτικῆς καί τοῦ σχολιασμοῦ τῶν εἰδήσεων ὅπως ἦταν καί ἀρχικά κατά τόν 18ο αἰώνα ὅταν ἐνυολογόφησαν οἱ πρῶτες ἐφημερίδες, ποῦ ἔβεδιόοντο σέ ἑβδομαδιαία ἢ δισεβδομαδιαία βάση. Δέν ἀποτελεῖ ἔνίσχυση τοῦ ἀγαθοῦ «ἐφημερίδα» ἡ προσοχή βιβλίων, περιοδικῶν, CD, DVD, ἀλλά καί χαλῶν, μαγειρικῶν σκευῶν, εἰσιτηρίων ταξιδίων, ἀκόμη καί εἰδῶν ἐνδύσεως! Αὐτά ὅλα πείθουν ὅτι ὁ ἀναγνώστης δέν ἔχει λόγο νά ἀγοράση ἐφημερίδα γιά νά τήν διαβάση, ἀλλά ἀπλῶς γιά νά ἀποσπάση τό «δῶρο» καί νά πετάξη τό φύλλο εὐθύς ἀμέσως στά ἀπορρίμματα χωρίς νά τό διαβάσῃ. Οἱ σκέψεις αὐτές εἶναι πολύ πικρές καί δέν θά ἐκτεθοῦμε περαιτέρω.

–Mark Edmundson, 'Ο θάνατος τοῦ Σίγκμουντ Φρόυντ. Ἡ κληρονομιά τῶν τελευταίων ἡμερῶν του (μτφρ. **Γεώργιος Λαμπράκος**, ἐκδ. **Πατάκη**, σελ. 392, εὐρώ 19). Ὁ συγγραφεύς εἶναι Καθηγητής στό Πανεπιστήμιο τῆς Βιρτζίνια στίς ΗΠΑ. Τό βιβλίο ἐστιάζεται στά τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ Φρόυντ, διανεύθυς μετά τό Ἄνσλιούς τοῦ 1938, ἐγκατέλειψε τήν Βιέννη, πρίν ἀκόμη ἀρχίσουν οἱ συστηματικοί διωγμοί τῶν Ἑβραίων, καί κατέφυγε στήν Ἀγγλία. Ἦταν πλέον 81 ἐτῶν καί ὑπέφερε ἀπό καρκίνο στήν γνάθο ποῦ ἐδυσκόλευε δραματικά τήν ἐπικοινωνία του μέ τούς ἄλλους. Ἐν τούτοις, ἐπέλεξε τήν φυγή καί τήν συνέχισή της ἐργασίας του στήν Ἀγγλία, δπου ἀπεβίωσε κατά τό 1939 ἐνῶ μόλις εἶχε κηρυχθῆ ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Τό βιβλίο δέν ἐστιάζεται ἁπλῶς στό τελευταῖο ἔργο τοῦ Φρόυντ ὑπό τόν τίτλο: **Ὁ ἄνδρας Μωυσῆς καί ἡ μονοθεϊστική θρησκεία**, στό ὁποῖο ὁ Βιεννῆζος πατέρας τῆς Ψυχιατρικῆς ἀνέπτυξε τίς θεωρίες του γιά τόν θάνατο καί τήν τάση τοῦ ἀνθρώπου νά στρέφεται πρός τόν φανατισμό καί τόν φασισμό στήν πολιτική καί τόν φονταμενταλισμό στήν θρησκεία. Προτείνει στόν ἀναγνώστη καί κάτι καινοφανές: μιά συγκριτική πορεία μεταξύ Φρόυντ καί Χίτλερ, ἀμφοτέρων Αὐστριακῶν καί Βιεννέζων. Οἱ προτεινόμενοι «Παράλληλοι βίοι» ἐπιτρέπουν στόν ἀναγνώστη νά προσεγγίση ἐκτός τῆς προσωπικότητος τῶν δύο αὐτῶν ἱστορικῶν μορφῶν καί τό γενικώτερο κλίμα ἐντός τοῦ ὁποίου ἔδρασαν καί διεμόρφωσαν τίς καταλυτικές πεποιθήσεις τους. Διότι οἱ θεωρίες τοῦ Φρόυντ ἐθεωρήθησαν καί ἐν πολλοῖς ἦταν στήν ἐποχή τοῦ ἐπαναστατικότερες ἀπό τήν πρότασιν τοῦ Χίτλερ γιά ἐθνικοσοσιαλισμό! Τό βιβλίο ἀναλύει καί τόν θάνατο τοῦ Φρόυντ καί ἀποκαλύπτει ὅτι στήν οὐσία ἐπρόκειτο περί ὑποβοηθουμένης αὐτοκτονίας μέ ἐνέσεις μορφίνης ποῦ τοῦ ἔκαμε ὁ ἰατρός του καί διά τῶν ὁποίων ὁ ὀργανισμός τοῦ γηραιοῦ ψυχιάτρου ἐβυθίσθη σέ κῶμα, συνέχισε ὅμως νά μάχεται ἡ καρδιά του καί ἐχρειάσθηκαν δύο ἡμέρες γιά νά ἐπέλθη τό μοιραῖο. Καί αὐτό διότι ὁ Φρόυντ δέν ἐδέχετο νά ζήση μέ μειωμένες τίς νοητικές δυνάμεις του.

–Ἐλένη Λαδιά, Ταραντούλα (ἐκδ. **Ἑστία**, σελ. 248, εὐρώ 12). Ἡ πολυβραβευμένη Ἐλένη Λαδιά μέ τό μυθιστόρημά της «Ταραντούλα» ἐπανέρχεται πρός κόσμους ποῦ συχνά ἔχει διακονήσει καί στό παρελθόν. Αὐτήν τήν φορά ὁ κόσμος της εἶναι ἐκεῖνος τῆς μελέτης τῶν δοξασιῶν τῶν Γνωστικῶν, τῶν αἱρετικῶν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων ποῦ ἀνέμιξαν συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα τήν χριστιανική διδασκαλία πρός τίς νεοπλατωνικές θεωρίες καί ἄλλες δοξασίες ποῦ ἀντιδοῦσαν τήν κατεστημένη τους ἀπό θρησκευτικό καί φιλοσοφικό συγκρητισμό ποῦ ἀνεπτύχθη στήν πτολεμαϊκή Αἴγυπτο. Τά ἐρωτήματα ποῦ θέτει τό βιβλίο καί στά ὁποῖα δέν ἀπαντᾶ τελικῶς εἶναι κεφαλαιώδη. Ποῖος εἶναι ὁ ρόλος τοῦ δημιουργοῦ καί ἡ σχέση του μέ τό δημιούργημά του; Πόσο βέβαιος εἶναι ὁ δημιουργός ὅτι αὐτό ποῦ προκύπτει ἀπό τήν ἐπώνυμη διαδικασία τῆς δημιουργίας, ἐν προκειμένῳ τῆς συγγραφῆς, θά κατορθώση ἐπιβίωσης; Πῶς εἶναι δυνατόν νά προσεγγίση τήν πηγή τῆς ἐμπνεύσεως, τήν ἀφετηρία τῆς δημιουργίας; Μέ αὐτά τά ἐρωτήματα ἡ προσεκτική καί μελετημένη πλοκή τοῦ βιβλίου ἀντλεῖ ἐπιχειρήματα ἀπό τίς γνωστικές θεωρίες τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, ἀναζητώντας τίς ἀπαντήσεις ποῦ εἶχαν δώσει τότε κάποιοι σημαντικοί ἄνθρωποι (ἔστω καί ἀν ἀρχότερα θεωρήθηκαν αἱρεσιάρχες) στό προταιχμάν ἐρώτημα: Ποιός καί γιατί ἐδημιούργησε τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο; Ἡ μαγεία τοῦ βιβλίου ἔγκειται, ἐκτός τῆς ἐξαιρετικῆς χρήσεως τῆς γλώσσης, ποῦ ἡ κ. Λαδιά πάντοτε διακονεῖ μέ πείσμα καί ἀφοσίωση, στό παιγνίδι μεταξύ τοῦ τότε καί τοῦ τώρα, τῶν αἰώνων ἐρωτημάτων καί τῶν προσωνυίων παιδῶν τῶν ἀνθρώπων. Τίποτε δέν εἶναι τυχαῖο, τίποτε δέν ἔρχεται μέ ἔμπνευση τῆς στιγμῆς. Εἶναι ἕνα μυθιστόρημα ποῦ στηρίζεται ἀπολύτως στό συναίσθημα ἀλλά δομεῖται μέ μαθηματικῆ λογική. Ἡ συγγραφεύς δέν ἐπιτρέπει στούς ἥρωές της νά πορευθοῦν ἐρήμην της, ἀλλά δέν τους κινεῖ μόνον ὡς μαριονέττες. Ὅσο γιά τήν βαθειά παιδεία της, αὐτή εἶναι δεδομένη. Καί γιά ἐκεῖνον ποῦ δέν γνωρίζει τήν Ἑλένη Λαδιά, ἀποτελεῖ μαρτυρία ἡ ἐιδική βιβλιογραφία ποῦ παρατίθεται στό τέλος τοῦ βιβλίου. Θεολογία καί μυθολογία, ἀρχαιολογία καί ψυχολογία, ὅλα ἐπιστρέφουν γύρω ἀπό τά βασικά ἐρωτήματα ποῦ θέτει τό ὅλο ἔργο τῆς κ. Λαδιά, τά ὑπαρξιακά ἐρωτήματα στά ὁποῖα ὁ ἀαθένας προσφέρει τήν δυσή του ἀπάντηση, πλάθοντας τόν Θεό του κατ' εἰκόνα του καί καθ' ὁμοιωσίν του...

–Paul Kennedy, Τό Κοινοβούλιο τοῦ ἀνθρώπου. Τά Ἡνωμένα Ἔθνη καί ἡ ἐπιδίωξη τῆς παγκόσμιας διακυβέρνησης (μτφρ. **Γεώργιος Θεοδωρόπουλος**, ἐκδ. **Α. Α. Λιβάνης**, σελ. 461, εὐρώ 22). Ἔχουν συμπληρωθῆ 60 ἔτη ἀπό τήν ἵδρυση τοῦ ΟΗΕ. Ὁ συγγραφεύς, Καθηγητής Ἱστορίας στό Πανεπιστήμιο τοῦ Γέηλ, ἐπιχειρεῖ τήν σύνταξη τῆς «βιογραφίας» τοῦ διεθνοῦς ὀργανισμοῦ ποῦ μέχρι στιγμῆς ἔχει προσφέρει πολλά στήν ὑπηρεσία τῆς εἰρήνης. Ἀναδεικνύει τήν στάση τοῦ ὀργανισμοῦ καί τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας στήν ἀντιμετώπιση ἀνθρωπιστικῶν κρίσεων, παρεμβαζομένων τῶν πολιτικῶν ἀντιθέσεων μεταξύ τῶν μονίμων κρατῶν-μελῶν, ὅπως οἱ ΗΠΑ, ἡ Ρωσία καί ἡ Κίνα. Προβάλλει ὅμως καί τίς ἀδυναμίες ὀργανώσεως τῶν κρατῶν-μελῶν καί τίς ἀποτυχίες τοῦ ὀργανισμοῦ, κυρίως ἐπί θεμάτων περιβάλλοντος. Τόν ἀπασχολεῖ περισσότερο τό παρόν καί τό μέλλον τοῦ ΟΗΕ παρά τό πραγματι ἐπιτυχές παρελθόν του.

Τεκμήρια ἱστορίας

Ἀπό τό **Ἐθνικό Ἱστορικό Μουσεῖο** καί τήν **Ἱστορική καί Ἐθνολογική Ἑταιρεία τῆς Ἑλλάδος** ἐκυκλοφόρησε προσφάτως ἕνας κομψός καί πλούσια εἰκονογραφημένος τόμος ὑπό τόν τίτλο: **Τεκμήρια Ἱστορίας. Μονογραφίες** (σελ. 114), στόν ὁποῖο περιλαμβάνονται μελετήματα ποῦ δείχνουν τήν ἀθόρυβη καί σημαντική ἐργασία ποῦ συντελεῖται ἀπό τό ἐπιστημονικό προσωπικό τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου. Πρόκειται κυρίως γιά ἐπιστήμες ποῦ ἀνεκοινώθηκαν σέ συνέδρια στά ὁποῖα ἐξεπροσωπήθη τό Μουσεῖο καί παρουσίασε ἀντικείμενα-ἱστορικά τεκμήρια ἀπό τίς τόσο σημαντικές συλλογές ποῦ φιλοξενεῖ.

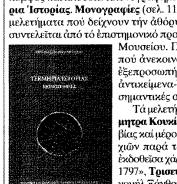

Τά μελετήματα τοῦ τόμου εἶναι τά ἑξῆς: **Δήμητρα Κουσίου**, «Ἡ γενική Χάρτα τῆς Μολδαβίας καί μέρους τῶν γειτνιαζουσῶν αὐτῆ ἐπαρχιῶν παρά τοῦ Ρήγα Βελεστινλῆ ἐσταλλοῦ, ἐκδοθεῖσα χάριν τῶν Ἑλλήνων καί Φιλελλήνων, 1797», **Τριανάγνη Λάλλα**, «Τό ἀρχεῖο Ἐμμανουήλ Ξάνθου», **Α. Κάνδια**, «Ἀρχεῖο Κωνσταντίνου Ράδου», **Ν. Ζυγούρη**, «Ἡ ἡλεκτροστατική μηχανή Ramsden, ἕνα ἰδιαίτερο κειμήλιο στίς συλλογές τοῦ ΕΙΜ», **Ἀν. Κούλη**, «Ξηρεγές Ἐλευθερίας 1821 τοῦ Στρατοπέδου Κορέντου», **Π. Παναρίτη**, «Δύο σπάνια κεραμικά σκεύη μέ φιλελληνικές παραστάσεις», **Κ. Καραδημητρίου**, «Τό ἐπιμαχέζιο παιγνίδι "Πανόραμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης"», **Ν. Κασκρίτη**, «Ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση σε χαρακτικά καί ἀκουαρέλες χρηματῶν ἀντικειμένων στη Γαλλία τοῦ 19ου αἰώνα», **Φιλ. Μεζιράκης-Λίνιαν**, «Παριζιάνικοι Ἀρχιτεκτονική, 17ος-19ος αἰ. Δυτική Μακεδονία-Ὑδρα-Ἀθήνα. Ἀποτυπώσεις 1936-1942», **Γ. Νικολίου**, «Ἡ συλλογή ἐπίπλων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου», **Μαρ. Παπαναστασίου**, «Ἀρχεῖο Βασιλείου Μιχαήλ Μελά», **Εὐθ. Παπαπούρου**, «Παναθηναϊκό Στάδιο 1896. Ἡ ὑποδοχή τῆς εὐεργεσίας τοῦ Γεωργίου Ἀβέρωφ ἀπό τόν Τύπο», **Μ. Καχρίλας**, «Πολιτικές ἀφίκες στήν σύγχρονη Ἑλλάδα. Ἀπό μέσα ἰδεολογικῆς ἀντιπαράθεσης σε πηγές συλλογῆς ἱστορικῆς τεκμηριώσης», **Ν. Τσουούλη**, «Ἡ συμβολή τῆς συντήρησης στήν ἱστορική τεκμηρίωση τῶν ἔργων τέχνης. Ἡ περίπτωση τεσσάρων μελανογραφιῶν τοῦ Ἀθανάσιου Ἰατρίδη».

Ἀπό τά μελετήματα αὐτά, ἄλλα εἶναι ἐκτενέστερα καί ἐμπεριστωμένα, ἐνῶ ἄλλα παραμένουν στό ἀρχικό στάδιο ἐπεξεργασίας τῆς ὕλης, μέ προοπτική νά ἀποδώσουν συντόμως πλουσίους καρποὺς. Πρός τοῦτο ἀπαιτεῖται ἁπλῶς χρόνος καί κόπος, πολύς κόπος ὅπως γνωρίζουν ὅλοι ποῦ ἐργάζονται ἐπιστημονικῶς. Ἀλλά ὁ τόμος ἀποτελεῖ «ἀρραβῶνα» γιά τό μέλλον ὅτι τό ἐπιστημονικό προσωπικό τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἀποτελεῖ πλέον ὁμάδα ποῦ καθίσταται ἐν δυνάμει ἐπιστημονικός φορεύς πέρα καί ἔξω τῶν τακτικῶν καθηκόντων του στό Μουσεῖο. Καί αὐτό πρέπει νά θεωρηθῆ ἐπίτευγμα, καθώς δείχνει ὅτι ἕνας φορεύς ποῦ ὑστοκολα ἐπιστεύετο ὅτι θά ἦταν εἰς θέσιν νά ἐκφύγη τῆς στατικότητος, ἤδη ἀποδεικνύει τίς δυνάμεις του καί τίς δυνατότητές του. Ὅσον ἀφορᾷ τίς συλλογές τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου, εἶναι τόσο πλούσιες ὥστε ἐξασφαλίζουν ἐπιστημονικό ἔργο γιά πολλούς ἐρευνητές ἐπί πολλές δεκαετίες...

www.clipnews.gr